

Marcel Levi

Het veranderde leenstelsel is een extra barrière voor allochtonen

VINCENT BOON

Diversiteit

Maar liefst 20 procent van de studenten geneeskunde heeft een vader en/of moeder die arts is. Geneeskunde kwalificeert zich hiermee met gemak tot een overerfbare dan wel besmettelijke aandoening. Dat is natuurlijk geen probleem: veel studenten zijn trots op een langer of korter bestaande medische traditie in de familie en veel ouders zijn blij dat hun enthousiasme voor het vak is overgebracht op het nageslacht. Het wordt een tikje zorgelijker als je nagaat of de samenstelling van de bevolking wel voldoende wordt gereflecteerd in de opleiding van de dokters van de toekomst. Helaas lijkt dat onvoldoende het geval.

In Amsterdam is meer dan 60 procent van de 50.000 middelbare scholieren van allochtone afkomst en circa 15 procent van hen (nog altijd stukken minder dan het percentage autochtone scholieren) behaalt het vwo-examen. Van al die allochtone vwo-scholieren zien we slechts een enkeling terug in de collegebanken geneeskunde. En waar we over het geheel een sterke stijging zien van niet-westerse studenten in het hoger onderwijs (het aantal Turks- en Marokkaans-Nederlandse studenten op de universiteiten verdubbelde in de afgelopen jaren), blijft dat bij geneeskunde minimaal. De dokters voor onze toekomstige kleurrijke samenleving zullen hoofdzakelijk wit zijn.

Sinds twee jaar gebeurt de toelating tot de studie geneeskunde vrijwel voor 100 procent op basis van selectie en niet meer op basis van loting. Naast behaalde eindexamencijfers en kennis-toetsen geschiedt de selectie vooral met interviews naar motivatie en vaardigheid in communicatie en samenwerking, soms uitgebreide werkstukken, eerdere werkervaring en (dikwijls indrukwekkend opgepoetste) curricula vitae.

De gezamenlijke Nederlandse umc's hebben in de overgangperiode, waarin sommigen werden toegelaten door loting en anderen door selectie, veel onderzoek verricht naar de waarde

van beide toelatingsmechanismes. Het debat over de vraag of selectie beter is dan loting of slechts een heel kostbare vorm van loting zonder veel meerwaarde, is nog niet beslist maar het onderzoek levert wel veel belangrijke informatie op. Zo blijkt dat allochtone studenten niet zozeer minder kans maken in de selectieprocedures (waarschijnlijk integendeel) maar zich veel minder vaak aanmelden voor de decentrale selectieprocedures. VUmc-promovenda Anouk Wouters deed onderzoek bij scholieren op twee Amsterdamse vwo-scholen: één in Amsterdam-Zuid – met voornamelijk autochtone leerlingen – en één in Amsterdam-West – met veel allochtonen. Het was evident dat aanzienlijk minder scholieren in Amsterdam-West uit een 'medisch gezin' kwamen dan op het gymnasium in Amsterdam-Zuid het geval was. Zonder medisch netwerk en een aanjagende ondersteuning van medische of anderszins hoogopgeleide ouders is het blijkbaar lastiger de selectiecompetitie aan te gaan en dit lijkt de allochtone scholieren te ontmoedigen zich aan te melden voor geneeskunde. Bovenop deze factoren is vermoedelijk het veranderde leenstelsel, waarbij geneeskundestudenten een evident financieel nadeel ondervinden ten opzichte van niet-medische studenten, een extra barrière voor allochtonen om te kiezen voor de geneeskundestudie.

Als we willen dat de dokters van de toekomst een redelijke afspiegeling zijn van de samenstelling van onze bevolking moet er dus wat veranderen. Medische faculteiten moeten goed nadenken of hun selectieproces de instroom van allochtone studenten niet demotiveert. En wellicht moet de minister van onderwijs meer oog hebben voor het afschrikwekkende effect van haar nieuwe leenstelsel op potentiële geneeskundestudenten met minder bemiddelde ouders, en moet ze meer oor hebben voor onze coassistenten die actie voeren tegen hun te hoge studieschuld en daarvoor een bescheiden compensatie vragen. ■